

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— kr.
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kladóhivatal:

Főpiaz, a váro-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petty
soronkint 5 kr-ával
számítatnak.

A közegészségügy és a nemzeti szempont.

Debreczen, május 11.

(—s.) Minden kétségen felül áll, még a legelkeseredettebb ellenzék sem tagadhatja, hogy a Bánffy kormány volt az mely az igazi magyar nemzeti politikát inaugurálta s azóta is minden tényével annak felvirágoztatására törekszik.

A Bánffy-kormány nyíltan minden tétovázás nélkül értésére adta a fondorkodó nemzetiségeknek, hogy ott a hol a magyar állam egységéről, a magyar állam eszméről s a magyar államnyelvről van szó, nem ismer semmiféle megalkuvást.

A Bánffy kormány érvényt szerzett a magyarság érdekeinek a külföldön és a monarchia külügyi politikájában; — felállította a magyar katonai akadémiát és iskolákat, megnyerte a nemzeti eszmének a koronás királyt s egy nap alatt többet tesz a magyarságért a magyar eszméért, mint a nagyszáju ellenzéki pártok, melyeknek inkább csak kortes jelszó a nemzeti magyar állam emlegetése.

A magyarság ügye tehát, elmondhatjuk, hogy Bánffy Dezső kezében a legjobb kezekbe van letéve, de ahhoz, hogy igazi tartós sikert érhessen el, hogy a nem-

zeti magyar államot megszilárdítsa, hogy nemzetiségeink feletti presztizsünket emelje s megdöntetlenné tegye szükségünk van nekünk is arra, a mire minden nemzetnek szüksége van, ha erőssé és nagygyá akar lenni, a jó közegészségügyre, mely leginkább előmozdítja a népesedést a faj szaporodását.

Nem is képzeljük micsoda nemzet pusztító veszedelmet rejt magában az a sok difteritisz, kanyaró és tifusz járvány, mely például évek és éveken át tizedeli a magyar alföld apraját nagyját s micsoda megdöbbentő statisztika nemzetiségi szempontból is az a pár adat is mely a szegénysorsu tüdőbetegek szanatorium egyesületének megalakítása alkalmából lett aktuálissá.

Ezen adatok szerint a tüdővész leginkább hazánk tősgyökeres magyar vidékein, Bács, Csongrád, Csanád, Békés, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest, Hajdu, Heves, Borsod, Nógrád, Somogy, Komárom, Esztergom és Győr megyékben pusztít úgy, hogy míg például Turóczban 25, Árvaiban 12, tüdővész pusztul el évenként minden tizezer ember közül, addig a magyar megyékben 41—46 között váltakozik ez a rettenes szám s a mi a legborzasztóbb, évről-évre konstatálni lehet ezen arány növekedését.

Természetesen ez a tüdővész, mely generációról-generációra átöröklődik s az a sok infektiosus gyermek betegség, melynek az elégtelen intézkedések nem képesek gátat vetni semmissé teszik azt a pompás propagatio képességet, mellyel az alföldi magyar faj dicsekedhetik s mely hivatva volna erősíteni, szaporítani a magyarságot.

A ki tehát nálunk nemzeti politikát csinál annak ezt nem szabad figyelmen kívül hagynia, mert a legnemzetibb, legmagyarabb politika lenne egészségessé tenni a magyaralföldet, felduzzasztani a magyar alföldi medencét, hogy az a magyar népesség rajait bocsássá ki magából, megmenteni annak a szerencsés propagativ képességnek gyümölcseit, mely fajunk megerősödésének s újabb ezer év boldogulásának lehetne biztosítéka.

És ezt el lehetne érni ha nagy áldozatokkal és komoly munkával javitanánk országshoz, de különösen az Alföldön mely leginkább rászorul, a közegészségügyet, a mi pedig csak akkor lehetne tökéletes igazán ha államosítanák.

Bánffy Dezső kormányzása lázas tevékenység között folyik, melyet még az ellenzék Guerila támadásai is zavarnak, mégis biztosra vesszük, hogy ő számos gondjai között fog találni időt és

TÁRCZA.

A világszép város.

A debreczeni dalegylet május 1-én tartott hangversenyére írta és felolvasta:

Dr. Kunos Ignác akad. tag.

— A debreczenidalegyletnek ajánlva. —
(Folyt. és vége.)

II.

A hatszáz éves török birodalomnak legrégebbi hagyományai közé tartozik a szelámlik. A padisah mint nemcsak a világi, hanem az egyházi hatalomnak a feje, vagyis kalifája, mai napig is központja a mohamedán tradíciók legtöbbjének. Mint abszolút monárkha, a saját akarátját juttathatja ugyan érvényre, de a tradíciókat ép úgy tiszteletben kell tartania, mint bármely más mohamedán. Hisz a palota-forrdalmak legtöbbje, melyek rendszerint végzetes lefolyásuk voltak, ily vallási hagyományok megértéséből származtak. Eféle hagyományok közé tartozik a szelámliknak nevezett ünnep, melyet minden hét péntekjén, az iszlám vallás hetedik napján ünnepelek. Ezen a napon mutatkozik a padisah az ő népe előtt, amikor is Isten tiszteletére indul és fogadja egyuttal népének és ud-

varának hódolatát. Ezt a hódolat-fogadást jelenti a szelámlik szó. Mint minden vallási és politikai intézmény, úgy idők multával ez az ünnepség is módosult. Még a mostani szultánnak az elődje is, a ki a „Dolma-baghate“ nevű boszporusz-menti palotájában trónolt, lóra ült a szelámlik napján és udvara fényes kíséretében átlövagolt az Aja-Szofia dsámijába és ott végezte ájtatosságát. Aziz szultán gyászos sorsával lakatlanná vált a fényes palota és az új uralkodó távolabb a parttól, az európai Boszporusz fensikjára építette Yıldiz-nek, azaz esillagnak nevezett kis-országját és ugyancsak a palota közelében épült az a modern stilű dsámi, mely előtt a pénteki szelámlik ma már kissé szimpadszerű jelenetei lejátszódnak. Elannyira, hogy ez ünnepség ma már az udvarnak etikettes ceremóniája lett, mely nem mindennapi szimpompájában leginkább az előkelőbb idegenek gyönyörködhetnek. És csak akkor válik ez ünnep igazán fenségessé, mikor fényes kíséretével megjelenik a padisah, a katonasága lelkesülten kísérti feléje a „csok-jasá“-t, a Hamidije népszerű zenéje felharsan és ugyanabban a pillanatban csengő hangján megszólal a műezzin, hogy „Allah-ü kerim, Allah-ü ekber.“ Az a kép, mely erre a jelenetre bekövetkezik, csak a festő esetjére méltó. Aranysujtásos pasák és tábornokok nyit-

ják meg a fényes menetet, és midőn a festői öltözetű lovas futárok és testőrök is elvágtatnak, megjelenik a szemképráztató udvari hintó, vágató lovasoktól körülveve és a marsallok pompázó kíséretétől követve. A minden mohamedánok kalifája, II. Abdul Hamid khán egyszerű, igénytelen katonai öltözetében ül a fogaton, szembe vele a pleonai győző Ozmán pasa, és katonái üdvözlését, udvara hódolatnyilvánítását törökös köszöntéssel fogadja. Jobb kezével mellét vagy aikát és homlokát érinti. Egy pillantást vet az idegenek páholya felé, ahol kalap levéve és ha magyarok vannak jelen, „éljen“ kiáltásokkal fogadják, melyet a nagy ur barátságos mosolylyal szokott fogadni. Hintaja begördül a dsámi udvarába, a hol a főméltóságok, mint a nagyvezér, főeunukh, főhadsegéd és belső embereinek a kíséretében a dsámiba megy, hogy rövid félórai ájtatosságát elvégezze. A műezzin hangja eközben egyre csendül és mikor elhangzik a nagy vallomástétel, hogy „Lá, illahi ill, Allah“, vagyis, hogy „Alláhon kívül nincs más Isten“, — az ájtatosság néma és megható esendje következik be. A mi ima után következik, az már inkább katonai látványosság. A palota köré felállított hadsereg egymásután elvonul a dsámi előtt, tekintetük a templom egy ablaka felé irányul, ahonnan kalifájuk éberszeme

módot, hogy a közegészségügy államosítását is keresztül vigye s többi üdvös alkotásainak sorába iktassa mint a magyar nemzeti politika egyik fontos tényezőjét.

— Uj főispán. Lapunk tegnapi számában már közöltük, hogy a király Fenyvessy Ferencz orsz. képviselőt Veszprém vármegye főispánjává nevezte ki. Erre vonatkozólag a hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Magyar belügyminiszterem előterjesztése folytán Esterházy Mór gróf Veszprém vármegye főispánját ezen állásától, e minőségében teljesített szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére felmentem és dr. Fenyvessy Ferencz országgyűlési képviselőt Veszprém vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Kissingenben, 1898. május 3-án.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Perczel Dezső, s. k.

Országgyűlés.

Budapest, május 10.

Az ülés elején a Házban több volt a hangulat, mint a honatya. A hangulat néppárton és a negyvennyolcas párton jelentkezett. Mikor az elnök egy kérvényt terjesztett be, amely a tőzsdeadó behozatalát sürgette, éljenzett a néppárt, mikor pedig másik instánzia a földadó leszállítását kérelmezte a negyvennyolcasok táborában hangzott fel az: *éljen*.

Komjáthy Béla kezdte a vitát. Hogy jobban lássa a javaslat fogyatkozásait, a szeméről feltolta a pápaszemét a homloka közepére. Behatóan foglalkozott a szövetkezeti ügygyel s ugyancsak fellelkesítette párthiveit. A beszédnek egyformán nagy volt a terjedelme és a hatása. — Barta határozati javaslatát fogadja el általánosságban.

Mialatt Komjáthy beszélt szépen megtelt a Ház és nagy csend borult a terem fölé, szólásra kelt Miklós Odón. Beszéde bevezető részében Komjáthy Bélával polemizált s egy kormánypárti honatyához illő buzgalommal igyekezett leszerelni a negyvennyolcas honatya argumentumait.

Közben a hegyen átrezdült egy kis szenzáció. *Hentaller* Lajos jött izgatottan a hírrel:

— Zimándy a folyosón van! Ki kell vezetettetni!

Haragosan csörtetett kifelé egy pár negyvennyolcas: de az a szelid képű ősz plébános, aki künn sétált a külvároson egy szikrát se volt Zimándy Ignác. A haragos kurucok így, nem lévén ok a fellobbanásra, hamarosan megbékélnek és rendre helyre vonultak tovább hallgatni Miklós Odónt, a ki pouperizmus megakadályozására szólott sok elméleti és gyakorlati tudással és szövetkezeti ügy historikus fejlődésének előadásával demonstrálta azokat az üdvös és nagy eredményeket, amelyeket a szövetkezeteknek éppen azok köszönhetnek, akiknek a támogatásra a legnagyobb szükségük van. Ez a javaslat megteremti a szövetkezetek alakulatának formáit és gerinczet ad szervezetének. Tegye meg a kötelességét a társadalom is s a maga intellektuális erejével segítse virágzásra a szövetkezeteket.

A beszédet zajosan, hosszan éljenzették. Majd szünet után Meltzl Oszkár beszélt. Nagyon diszkrét volt a szász honatya. Olyan halkán beszélt, hogy legfőkébb a közvetlen szomszédai hallhatták az argumentációját, a melynek alapján csak bizonyos változtatások reményében fogadja el általánosságban a javaslatot.

Félkettőre járt már az idő, a mikor megszakították a javaslat tárgyalását. A belügyminiszter válasza következett:

Visontai Somának, a ki a villamos vasutak által okozott balesetek ügyében interpellált.

A nagy helyesléssel fogadott választ maga Visontai Soma is tudomásul vette.

Molnár apát interpellációjára csütörtökön válaszol a miniszter; mert a holnapi ülés, a delegátusok fogadtatása miatt csak tízenkettőig tart.

A delegációk.

— május 11.

A delegációk ülésezése rövid és nem nagyon mozgalmas lefolyásának ígérkezik. A külpolitikai kérdések nem adnak okot élénk fejtegetésekre. Egy részt gróf Goluchovszky okos és körültekintő ügyvezetéséhez a bizalom oly szilárd, hogy az a meggyőződés uralkodik, hogy sem vala-

mit tenni, sem valamit mulasztani nem lehet, a mi Ausztria-Magyarország érdekeinek árthatna. Másrészt a külügyek miniszterének exposéja, melyet legközelebb az osztrák delegációban a külügyi helyzet felől ki fog fejteni megad minden kívánatraméltó felvilágosítást és eloszlát minden kételyt, feltéve, hogy ilyen érvényesülni akarna.

A hadügyi költségvetés már aligha fog ily könnyedén, bírálat nélkül átmenni a delegációkon különösen az osztrák delegáción: már most hallatszanak hangok a magas póthitelek ellen. De mégis kétségtelenné lehet tartani, hogy a delegációk ezeket a követeléseket is megfogják szavazni, mert sem az osztrák, sem a magyar delegáció nem vonhatja ki magát a szükségességek benyomása alól, a melyekből kifolyólag a hadügyi kormány a póthiteleket felállította.

A két testületnek a legfontosabb közös ügyben való ez az egyetértése már tegnap kifejezésre jutott a két delegáció elnökeinek beszédében. Jarvorsky ur hangsúlyozta a népek áldozatkészségét Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állásának céljaira. Széll Kálmán egy éleslátásra valló szemlét tartott az európai helyzet és a monarchia állása felett és ebből mutatta ki ama hatalmi eszközök ápolásának és erősítésének szükségességét, a melyben a béke biztosítékai gyökereznek.

Élénken óhajtható lenne, hogy Ausztria és Magyarország oly sok előkelő férfianak személyes érintkezése enyhítene a monarchia két állama közt előfordult összeütközéseket, melyek nem annyira tárgyi ellentéteken, mint inkább részben mesterségesen előidézett elkedvetlenedésen alapulnak és hogy ezek az összeütközések lassanként, helyet engednének a közönség eszméinek.

Szállodások, vendéglősök, kávések, pincérek, kávésegédek országos kongresszusa.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 11.

Szép eszme hozta össze Debreczenbe Magyarország szállodásait, vendéglőseit s pinczéreit.

A nyugdíjgyesületi kongresszus, a legszélesebb alapon a szakfoglalkozást

kiséri őket. Mikor megannyian elvonultak, ismét megjelenik a nagy ur alakja, egy könnyebb kocsijába siet és maga hajtat vissza a palotájába, a magas falakkal körülvett kioszkba. Es amely rendben történt az elvonulás, épp oly össze-visszasággal, lőtás-futással fejeződik be az ünnepség. Futó, majdnem rohanó léptekkel sietnek vissza a palotába, és nem egyszer akadnak fenn azok a bedeszakázott ablaku udvari hintók is, melyekről csak kevés ember sejti és tudja, hogy bennük a padisah „feleségei” foglalnak helyet. A szelámlíkon résztvesznek ők is, de mint-hogy nők nem mehetnek akkor a templomba, mikor férfiak imádkoznak benne, elhelyezkednek e kocsik a dsámi udarában, és csak keskeny kis nyílásokból kandikálhatnak elő és fejezhetik ki hódolatukat urok és szultánjok előtt. És harmadszorra is megcsendül a műezzin imája, elhaló hangon hirdelve a távozó igazhívók seregének, hogy: „Lá, illahi ill, Allah, Muhamed reszul, ullah”: nincs más Isten, mint Allah és Muhamed az ő prófétája.

III.

Az iszlám vallásnak alig van némi miszticizmusa, ha csak a különféle dervis rendeket nem tekintjük annak. Maga a Dervis szó egyértelmű a földi javakat

megvető koldussal. Már az iszlám világ legelső századaiban voltak ily dervis szövettségek, de voltaképp hatalomhoz és befolyáshoz csak akkor jutottak, mikor az oszmán birodalom megalakult. Mai nap már alig van némi jelentőségük. A török nép, melynek nagy hajlandósága sohse volt a fanatizmusra, éppen nem hisz a dervisek csalhatatlanságában és körülbelül olyan szemmel néz rájuk, mint a kálvinista ember a flagellant barátira. Ilyenekül tekinthetők azok a dervis rendbeliek, akik csodatevés hírében állanak és a közönségüket a legsajátosabb önkínzásokkal igyekeznek bámulatba ejteni. A legismertebbek az ugynevezett üvöltő és tánczó dervisek. Ez utóbbiaknak nem egy klastromuk van Sztambulban, melyek misztikus belsejébe az idegeneknek is alkalmuk van bepillantani. Már külsőleg is megismerhetők e rend tagjai. Magát, teveszörből készült süveget viselnek és hosszú, majdnem földig érő kaffant, mely alatt egy derékig érő ujjat és a cipőhöz kötött szoknya ékeskedik. Az istentisztelet alkalmával a kaftánt levetik és szer tartásos táncukat mezitláb ejtik, a rövid mentében és a sarkig érő szoknyában. Ezeket az ajtatosságokat, melyek hetenként ismétlődnek, zikirnek nevezik és lényegük az, hogy misztikus dalok ének-

lésével fanatizálják magokat és ez állapotot azzal is fokozzák, hogy testjüket részint ritmikus mozgásokkal, részint pedig idegeiknek tulontul való megfeszítésével, önkivülethez hasonló állapotba hozzák. Ilyenkor se látnak, se hallanak, se éreznek. Az egyéni élet elhalványul és örjögő lejtésük és kiáltásaik az Isten-nel való egyesülés kifejezője. Körbe kuporodnak a dervisek és önmagukba szállva mormogják a nagy misztikus költők dalait. Majd megszólal egy éles szavu sip, velőkig ható hanggal kísérve két dervis énekét. Majd felállanak ültő helyökből a dervisek, kaftányukat levetik és ritmikus lejtéseket téve testükkel, utánna mormogják az egyes énekek refrainjét. A sejkü üdvözlése után, mely ugy történik, hogy mélyen meghajolva előtte homlokukkal megérintik a homlokát, kezdik az ajtatosságot. Testük kiegyenesedik, fejüket féloldalt fordítják, karjaikat kiterjesztik és lassu tempóban megkezdik a körforgást, az ugynevezett dervis táncot. Ritmikusan, önnön testjük s egyuttal a kör-alaku terem körül, behunyt szemmel, arcukon a fokozódó elragadtatás kifejezésével forrongva, kerengve. Eleinte lassu, nehézkes lépésekkel, majd egyre hevesebben, egyre örületesebb gyorsasággal. A zene ritmusa erősödik, a körtánc egyre szédítőbb és

üzök részére egy oly intézmény jelentőségével bir, amely hivatta lesz az aggkoru iparosok vagy azok alkalmazottai s ezek özvegyei, árvái jövőjét biztosítani. Ez a kongresszus folytatása az 1894 ben megkezdett kongresszusnak.

Ez idő alatt folyt a lazás, kitartó munka a nyugdíjgyesület megalakulása tárgyában.

Az eszme **Stadler Károly** fővárosi vendéglőse, de a kivétel, a végrehajtás, a létrejövétel két ember nevéhez fűződik s ezek **Bokros Károly** és **Nérey Dezső**, kik elévülhetetlen érdemeket, az utódok háliját vitták ki maguk részére e szép eszme megvalósításával.

Holnap a vendéglősök kongresszusa fog lefolyni. Magyarország vendéglősei tárgyalják sérelmeiket s azt, — milyen uton-módon javítsanak jelenlegi kedvezőtlen helyzetükön.

A kongresszus lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Az elnöki asztalnál helyet foglaltak **Gundel János**, **Stadler Károly**, **Glück Frigyes**, **Kammer Ernő**, **Kammer Ferencz**, **Juranovics Ferencz**, **Nagy Gábor**, **Litenoy Miklós**, **Hauer Bertalan**, **Millecker Lajos**, **Weichinger Károly**, **Kovács Dezső**.

A gyűlés vezető elnöke **Bokross Károly** volt. A jegyzői tisztet **F. Kiss Lajos dr.**, **Vetessy Béla** főjegyzők, **Jónás Gyula**, **Than Gyula**, **Pósch Gyula** és **Sárossy Gyula** vitték.

A gyűlést pont 9 órakor **Hauer Bertalan** a debreczeni ipartársulat elnöke nyitotta meg, üdvözölve a vendégeket.

Benedek János dr. indítványára diszelnökért küldöttséget menesztettek, melynek tagjai voltak **Hauer Bertalan**, **Kovács Dezső** és **Nérey Dezső**. — Mig a diszelnök megérkezett, **dr. Solti Ödön** budapesti jogtanácsos a házszabályokat olvasta fel.

Boczkó Sámuel diszelnök a terembe éljenzések között lépett be s a következő beszéddel nyitotta meg a gyűlést:

mikor már azt hinnők, hogy azok a szobor hideg, halál fehér arcok élettelennek fognak válni és az a sok test, akertatis legmagasabb fokára jutva, össze fog roskadni, egyszerre csak elhallgat a zene és lehorgasztott fővel térnek a dervisek helyeikre. Vagy háromszor ismétlődik ez a jelenet. Az utolsó forgásoknál már annyira elalé a test, annyira átszellemül ar arcz, mintha nem is a földön, hanem felette lebegnének és csak egy-egy kitoró sóhaj árulja el bennök az életet. Másféle ájtatosságok van az üvöltő derviseknek, öltözetük majdnem olyan, mint a tánczó-lóké, csak a hosszú süveg helyett viselnek jóval alacsonyabbat, melyet az imádság kezdeten letesznek. Imájuk tónusa a Lá-iláhi ill-allah. Ezt ismételtetik egy huzomban, miközben derekukkal jobbra, balra és hátrafelé mozognak és minden egyes mozdulatnál fejüket ugyanolyan irányban hajlongattatják. Majd megjelenik egy kíséret dervis, vastagabb felső ruhájokat vékonyabbal cseréli, orruk elé vízzel telt palaczkot tart, mintegy szimbólumát annak, hogy az Istennel való egyesülés kedvéért minden földi javakról le kell mondaniok; majd ülő helyeikről felpattannak és szorosan egymáshoz simulva, álló helyzetben folytatják testmozgásokkal kísért imádságukat.

A látvány, melyet a fanatikus der-

Mélyen Tisztelt Uraim!

Üdvözlöm Önöket, a kik az ország közel és távol helyeiről városunkba egybe sereglettek, hogy szakmájuk ügyeit komoly tanácskozás tárgyává tegyék s üdvös határozatokat alkossanak.

Szép és nemes czélzatu eszmék lesznek a városunkba egybehívott congresszus elé terjesztve, melyeknek megvalósítása felette kívánatos s melyek komoly megfontolás után határozattá emelve, közakarrattal és kitartással végre is lesznek hajthatók.

Meg vagyok győződve Uraim, hogy Önök teljes tudatában, a tárgyalás alá kerülő kérdések fontosságának, azokat közmegelegedésre fogják elintézni.

Azon őszinte óhajjal, hogy ez Önöknek Uraim teljes mértékben sikerüljön, a magyarországi szállodások, vendéglősök, kávécsok stb. országos congresszusának ülését ezennel megnyitottanak nyilvánítom s a tanácskozások vezetését **Bokros Károly** elnök urnak átadom.

Ezután **Bokross Károly** a gyűlés vezető elnöke tartotta meg szép, tartalmas megnyitó beszédét, melyből közöljük a következő fontosabb részleteket:

Nagyságos Diszelnök ur!

Mélyen tisztelt Kongresszus!

Midőn másodizben vagyok szerencsés a közbizalom támogatása folytán ezen diszes elnöki székben helyet foglalni, mindenekelőtt hálás köszönetet mondok nagyságos **Boczkó Sámuel** urnak, ki tanácskozásaink védnöki tisztét kegyes volt elfogadni, valamint mindazoknak, kik lelkesedő lélekkel nyugdíjgyesületünknek immár negyedik kongresszusa alkalmával ezuttal Debreczenbe, a magyar nemzet eme ősi kiváltságos szabad királyi városába eljöttek, hogy jelenlétük által tanácskozásaink méltóságát, eredményességét, valamint annak erkölcsi színvonalát emeljék.

Élsorolja ezután egyenkint azokat a sérelmeket, amelyek orvoslása dolgában tanácskoznok kell.

A magas belügyminiszterium rendelkezései folytán napról-napra bosszantó bírságot fizetünk az üzleti zárórak be nem tartása miatt, ami iparunk üzése közben — nem kell mondanunk — ugyis tudja mindegyikünk: miért? szinte lehetetlen-ség számba megy és amely rendelkezések-

vis tömeg nyujt, sokkal izgalmasabb, mint az előbbieket ritmikus táncza. Egyre kevesebb szót ejtenek ki utoljára csak az egy Allah szó érthető, de ezt is oly kétségbeeső üvöltéssel kiáltják testjüket oly göresös rángatózás tojja el, hogy szintén félelmet keltők. Arczuk eltorzul, félig behunyt szemökből vad lelkesedés sugárzik elő, hangjuk nem is emberi többé, hanem állati hörgés és amikor egy adott jelle hirtelen abba hagyják sajátos éneket, erőteljesen hanyatlanak le és kimerülten horgasztják le veritékekben uszó arcukat.

Nyugvóra hajlik már az idő, mikor a selkutáriói dervisek végzik az imájukat. A kikötőben horgonyzó hajók árboczeit biborra festi a hanyatló napsugár és miközben átevez velünk az európai partra teljes szépségében áll ismét előttünk az óriás kikötő vízi élete. Ott a hol a **Leander** tornya szökik elő a habokból, ott ölelkeznek össze a tengerek, és szemünk hol Európára, hol Ázsiára tekintve, megingt azon a nyüzsgő hidon pihen meg, az ezerféle népek találkozáján. Szállj elő szép képzelt, küld ide magzatod a búbajos illuziót, hadd kísérje el utjára azokat a vándorokat, a kik világszép városod tájékára, a bülbül szavu rózsák tündér tanába akarnak elzarándokolni.

ben épen az a bosszantó, hogy a mig a vendéglős pontban egy órakor kénytelen üzletét bezárni, addig a szemben levő kávécs kollegája, a ki bizonyára nem becsüli többre önmagát, akár reggelig korlátozás nélkül nyitva tarthatja üzletét. Kell-e ennél nagyobb anomália, avagy komikusabb helyzet?

Ez egy. A másik baj, hogy a regale-, fogyasztási adókat állandóan emelik s májusban a Ház elé terjesztett kiegyezési törvényjavaslatokban s pedig a XV. és XVI-dikban söradónk újabb felemeléséről gondoskodott, megfélemedkezvén arról, hogy ezzel szegényebb néposztályunk egyik fő élelmi illetve élvezeti cikkét drágította s egyuttal jövedelmi forrásunkat apasztotta.

A nyomasztó regale és a vendéglős üzlet üzését nehezétező tevéo tulmagas bor- és söradók okozta bajokhoz járul még s tetézi a pénzügyminiszter kiméltetlen eljárását velünk, az üzletüket tanult vendéglősökkel szemben az is, hogy tőlünk a szigor teljes mértékével kívánják meg, sokszor egymással merőben ellentétben álló rendeletek betartását. Így akárhány pénzügyigazgatóság egyszerűen sutba dobja a törvény ama világos rendelkezését, hogy italméresi engedélyek a lakosság arányához és a helyi forgalom esetleges emelkedéséhez képest: 500 lakosra csak egy italméresi engedély adható, és néhol — mondjuk: bona fide — 50—60 lakosra is ad egy-egy italméresi engedélyt.

Majd beszédét a következőleg végzi:

Mélyen tisztelt Congressus!

Megpróbáltam Önök előtt kitejteni mindazon okokat, melyek bennünket nyugdíjgyesületünk megalkotására vezettek. Köszönöm Önöknek azt a szives türelmet, melylyel bizonyára hézagos előadásomat meghallgatni kegyesek voltak; Önöknek pedig, ez ősi nemes város nemes lakóinak hálásan köszönöm, hogy igaz magyar szívük melegségével nyitották meg vendégszerető házuk ajtáit, hogy abban évtizedes munkánk koronáját tegyük fel.

Es most kezdjük meg komoly és nagyfontosságú tanácskozásainkat, abban a felemelő tudatban, hogy századunk legszébb humánus intézményének megvalósítása vár ránk!

A mindvégig figyelemmel hallgatott alapos szakértelemre valló beszéd elhangzása után, melyet végén lelkesen megéljeneztek, a küldöttek megbízó leveleinek átvizsgálása következett.

Benedek János dr. előadó bejelenti, hogy a mult év június 8-án tartott országos kongresszus értelmében a szállodás, vendéglős, kávécs, korecsmáros ipar és ezen iparágak alkalmazottjai foglalkozásának képesítéséhez kötése tárgyában, a holnapi vendéglős kongresszuson **Glück Frigyes** tesz jelentést; ezért ajánlja, hogy ez a tárgy a mai napirendről levétessek.

Gombos Ignác (Kolozsvár) a memorandum felolvasását óhajtja.

Szilvássy dr. (Arad) azt óhajtja, hogy a memorandum ügye most intéztessek el.

Solti Ödön dr. (Budapest) felvilágosítással szolgál előtte szólónak.

Gundel János is felvilágosítással szolgál a felszólalónak s kéri **Benedek** indítványának elfogadását. **Benedek** indítványát elfogadják.

A fentartó bizottság elnöke **Nérey Dezső** tartotta meg ezután beszámolóját a nyugdíj-egyletre vonatkozólag. Részletesen és kimerítően tárgyalja a bizottságok működését, a miniszterrel folytatott tárgyalások eredményét, a nyugdíjtervezet kidolgozását, az alapszabályok megerősítését stb.

Gundel János indítványára a kongresszus elismerését és köszönetét fejezi ki: **Bokros Károlynak**, **Nérey Dezsőnek** és **dr. Solti Ödönnek** az ő kitartó fáradozatlan munkásságukért.

Ezután a kongresszus berekesztés nyert s szervező közgyűléssé alakult át. *Solti* Ödön dr. előbb, a nyugdíjgyesület jogtanácsosa, az alapszabályokat olvasta fel. Elnök ezután az ülést tíz perczeze felfüggeszti.

A gyűlés újból megnyitása után *Vetössy* Béla titkár a számvizsgáló bizottság jelentését terjesztette be s olvasta fel.

Szilvássy dr. (Arad) kifogásolja a fentartó bizottság kiutalványozási jogát.

Benedek János dr. azt kérde, ha nem volt joga a fentartó bizottságnak utalványozni s ha a közgyűlés nem fogadja el a jelentést, ki téríti meg a kiutalványozott összeget.

Solti Ödön dr. azt fejtegeti, hogy a fentartó bizottságnak joga volt a kiutalványozásra, mert erre felhatalmazást kapott.

Szilvássy azt óhajtja, mondja ki a közgyűlés, volt-e joga erre a fentartó bizottságnak.

A jelen voltak egyhangulag feltétlen felmentvényt adnak a fentartó bizottságnak s *Hauer* Bertalan indítványára a fentartó bizottságnak fáradhatatlan működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Bokros Károly elnök ezután a kongresszust berekeszti s átadja a helyét *Juránovics* Ferencz korelnöknek, ki a nyugdíjintézet első rendes közgyűlését megnyitja s elrendeli a választást.

Elnöknek *Nagy* Gábor indítványára közfelkiáltással s egyhangulag *Gundel* Jánost választják meg, ki előrehaladott korára s nagy elfoglaltságára hivatkozva kijelenti, hogy a választást nem fogadhatja el, habár ő szeretettel viseltetik szakmája iránt s úgy mint eddig támogatta, ezután is lelkes támogatója lesz az új intézménynek. Maga helyett *Stadler* Károlyt ajánlja, ki ezen intézmény megpendítője volt. A két alelnöki tisztre pedig *Bokros* Károlyt és *Nérey* Dezsőt ajánlja.

Nagy Gábor újból *Gundel*t ajánlja s kéri a közgyűlést, hogy kérjék fel az elnöki tisztt elfogadására. Azt is ajánlja, hogy *Stadler* Károlyt érdemeiért örökös diszelnöknek válasszák meg.

A közgyűlés tagjainak folytonos „Éljen *Gundel*” kiáltásai közben újból felszólal *Gundel* s kéri a közgyűlést, térjenek el az ő személyétől. Újból *Stadler*t ajánlja.

Bokros Károly kijelenti, hogy fájdalommal ugyan, de tudomásul veszi *Gundel* visszalépését s ezután ő is ajánlja, hogy *Stadler*t válasszák meg.

A közgyűlés egyhangulag *Stadler* Károlyt elnöknek megválasztja s mivel ő nincs jelen, a gyűlés további vezetésével *Bokros* Károlyt bizza meg.

Az alelnöki tisztekre felkiáltással *Bokros* Károlyt s *Nérey* Dezsőt választják meg.

Tizenkét igazgatósági tag választása következett. — Megválasztottak: *Glück* Frigyes, *Petánovics* József, *Kommer* Ferencz, *Sverterczky* Gáspár, *Drechtler* Béla, *Prindl* Nándor, *Steiner* Sándor, *Sztanoj* Miklós, *Lőrincz* Elek, *Gaal* Andor és *Mitrovicz* Adolf.

A felügyelő bizottság rendes tagjainak megválasztottak: *Francois* Lajos, *Harkai* Mór, *Löwenstein* Nándor, *Illits* József és *Skoupil* József; póttagokul *Hanusz* Béla, *Páris* Vilmos és *Glaser* Fülöp.

A választmányok székhelyének megállapítására nézve elhatározták, hogy a fővárosi bizottság a helyek megválasztására nézve javaslatot dolgozzék ki.

A jövő évi közgyűlés helyének megállapításánál nagy vita volt. Arad, Nagyvárad s Szombathely képviselői látják jövőre szívesen a kongresszus tagjait.

A közgyűlés elhatározta, hogy a jövő nyugdíjgyesületi közgyűlés N. Váradon lesz.

Gundel János a 10 ik pontnál, mely az alaptörvényhez hozzájárulás kérdésében kíván határozni a budapesti ipartársulat nevében kijelenti, hogy az alaptörvényhez 5000 forinttal járul, az első magyar serfőzde r. t. nevében is szól s kijelenti, hogy a r. t. igazgatósága ezer forinttal a nyugdíj egyesületbe alapító tagul belép.

Stadler Károly és *Glück* Frigyes nevében s megbízásából tudomására hozza a közgyűlésnek, hogy nevezettek 200 frttal alapító tagul belépnek s ő is 200 frttal belép alapító tagul. *Kommer* Ferencz lefizet azonnal 100 frtot alapító tag-sága fejében.

F. Kiss Lajos dr. *Francois* Lajos nevében jelenti, hogy a már 100 frt alapító díját 200 frtra egészíti ki. *Hauer* Bertalan 100 frttal alapító tagul lép be az egyesületbe.

A vidéki küldöttek jelentették azután be egyesületeik mily összeggel járulnak az alaptörvényhez.

Végül *Benedek* János dr. tartotta meg lelkesítő szép záróbeszédét, mire az első napi kongresszust elnök d. u. 2 órakor bezárta.

Egyházkerületi közgyűlés.

Debreczen, május 11.

A tiszántuli ev. ref. egyházkerület ma kezdette meg tavaszi rendes közgyűlését *Kiss* Áron püspök és gróf *Degenfeld* József főispán elnöklété alatt, melyen a kerület esperesi kara teljes számban s több világi férfiú vesz részt.

Az egyházmegyei gondnokok közül megjelentek: gróf *Ráday* Gedeon, *Lengyel* Imre, *Uray* Imre, *Zsigó* Endre, *Geneszy* Albert, *Horthy* István, *Degenfeld* Sándor gróf, *Isaák* Dezső, *Nadányi* Miklós, *Simonffy* Imre, továbbá *Thaly* Kálmán, *György* Endre, *Puky* Gyula világi tanácsbírók, *Szél* Akos, *Rásó* Gyula, *Szynyogh* Albert, *Luby* Géza, *Ujfalussy* Béla, *Rásó* Gyula stb. egyházmegyei képviselők stb.

Kiss Áron püspök rövid, de meghatározó szép imával nyitotta meg a gyűlést, mely után a gyűlés fontosságához illő, szép megnyitó beszédet tartott, melyben arról szól, hogy a vegyes házasságoknál szervezett vallásra való megegyezés következtében veszteség érte az egyházat, majd a szociálistámszóló, megemlítvén, hogy ez ügyben megtette kötelességét és irt a szatmári, szabolcsi egyházmegyében, osztályharc helyett békességre, ügyeiknek törvényes uton való keresésére intvén a népet. Szól a lelkesítő fizetések rendezéséről is, mely hivatva van a nyomorgó lelkészek sorsán segíteni. Hálával emlékezik meg azon nagyjainkra; kiknek munkálkodása által lelkészeink e megélhetési biztosítéka kivivatott. Megemlékezik az ez évben tartott 50 éves jubileumi ünnepekről, mely az egyházaknál is ünnepgyanánt szenteltetett meg s a melyet szeretett királyunkkal, a mi dicső uralkodónkkal, ki iránt lelkesülten rajong mindegy magyar, ünnepeztük meg. Hálával emlékezik meg gróf *Tisza* Lajosról, kinek emlékezetes munkássága folyton folyvást élénken élni fog közöttünk. Szenteljünk egy lapot jegyzőkönyvünkben emlékének. Szépen emlékezik meg *Joó* István haláláról és *Kulics* Imre elhunytáról.

Zsigmond Sándor főjegyző felolvassa a gyűlés igazolt tagjainak névsorát, mely tudomásul vétetett.

Gróf *Degenfeld* József főgondnok indítványozza, hogy a három jeles férfiú halála fölött érzett részvét jegyzőkönyvbe vezetessék.

Egy egyházkerületi világi tanácsbíróra beadott szavazatot olvassa fel a főjegyző, mely szerint — több szabálytalanul beadott és el nem fogadott — szavazat megemlézése után *Puky* Gyula táblai

tanácselnök választott el tanácsbíróul, ki az esküt azonnal letette s egyttal a megtisztelő bizalmat szép beszédben megköszönte. Majd *Kiss* Áron püspök kívánt neki új hivatalához erőt, egészséget.

Főjegyző indítványozza, hogy a szabálytalanul beküldött szavazatok felett ne tárgyaljon most az egyházker. közgyűlés, hanem jövőre nézve az esperesek utasítsák az egyes egyházakat a külső alakú szabályok megtartására. Egyttal az ibronyi egyház szavazás gyakorlatára feljogosítatik. Gelse leányegyházzá lett s így szavazati joga nincs. A szavazatokra nézve az 1890. évi népszámlálás lesz irányadó. *Kiss* Albert e kérdést most napirendről levenni óhajtja, mert a következő évtől ugyanis nagy változás lesz egyházunknál, akkorra kell azt tárgyalás alá venni. Az indítványt most nem tárgyalják.

Főjegyző betérjeszti, hogy a debreczeni egyház főgondnokává *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármester választott.

Bizottsági tagokul megválasztottak a névsorban főjegyző által felolvasott egyének.

Főjegyző felolvassa dr. *Farkas* Aurélnak öregségére hivatkozással a világi főjegyzői tiszteről való lemondását. Szabó János békés-bánati esperes indítványozza *Farkas* Antal továbbra is kéressék fel a főjegyzői toll vitelére. Elfogadtatott.

Tóth Sámuel egészsége hanyatlása miatt az egyh. m. levéltárnokságról lemond. Lemondása sajnálattal elfogadtatik s az egyh. k. levéltár vezetésével a jövő közgyűlésig a jegyzői kar bizatik meg. Főjegyző a lemondással egyidejűleg megemlíti, hogy *Tóth* Sámuel 14 éven át készítette az egyh. ker. gyűlés j. könyveit s 1894-ben az esperesi kar felkérte arra, hogy tegyen jelentést arról, miképen kellene ezért honorálni. Határozatott, hogy az esperesek még e gyűlés folyamán tegyenek erről jelentést.

Olvastatott *Szóllósy* Antal kir. tan. és szigeti egyh. megyei gondnoknak lemondó levele; mely sajnálattal tudomásul vétetett.

Olvastatott a tanítói változásokról szóló konventi határozat; mely szerint a miniszterhez felirt a konvent, hogy a változás a szünetidőben történjék. Erre a miniszter kedvezőleg válaszolt azzal, hogy a távozni szándékozók okmányait vissza ne tartsák. Tudomásul vétetett.

Olvastatott a theologiai tanárok nyugdíjügyében hozott konventi határozat. Erre vonatkozó jelentéssel s a szervezeti szabályzat elkészítésével a főisk. theol. tanárok bizatnának meg, hogy az őszi közgyűlésre azokat betérjesszék.

Konventi határozat az esperesek és gondnokok hatáskörére vonatkozó nézetnyilvánítások iránt, melyeknek e gyűlésre leendő betérjesztése határozatott el, azonban ezek nem érkeztek be. A határozat ez: az ügyre vonatkozólag a jövő őszi közgyűlésre az esperes és gondnok véleményét jelentse be.

Konventi határozat az érmelléki egyházmegye egyházának tőkesegély kéreése céljából felszólítása iránt. Esperes felelősség terhe mellett utasítatik, hogy az őszi közgyűlésre az egyházak által be nem adott tőkesegély iránti kérvényeket betérjessze.

Főgondnoki jelentés a tőkesegélyre felvett egyházakról s a szükséges tőkék kiutalványozásáról. Egyh. kerület feljogosítja a főgondnokot, hogy utalványára a tőkesegélyt a pénztárnok ut fizesse ki.

Jelentést tesz a főjegyző a tanítóképeségi vizsgák lefolyásáról. Tudomásul vétetik.

Lénárt István kérvényét olvassa fel a főjegyző, melyben azt kéri, hogy *Ede* nevű fia a theol. negyedik évről ma-

gánosan vizsgálhasson. Az engedély — kivételesen — megadatott.

Kuthy Zsola amerikai missiói lelkész kéri, hogy mindkét lelkész-képességi vizsgát szeptemberben tesse le. Megengedtetik.

Laboncz Mihály, keresk. akad. tanár azt kéri, hogy lelkészi minőségét továbbra is fentarthassa s lelkész-képességi vizsgát tesse le. Megengedtetik.

Jelenti főjegyző, hogy a cserepes-kevéri egyház 100 frt. Tamásváralja 100. Szentleányfalva 100 frt felségadományban részesült. Hálásan tudomásul vétetett.

A nyirbátori templomra a közoktatásügyi miniszter 2530 frt 4 kr segélyt adott. Helyesléssel tudomásul vették.

Hegyi Mihályné urnától az erdődi egyház 200 frt adományban részesült. Örvendetes tudomásul vétetett. Ugyancsak a rákóczi egyház a Gygyori Adolfegelettől 49 frt 86 kr segélyt kapott.

Ez is örvendetes tudomásul vétetett. Az egyházkerületi költségvetést készítő bizottság jelentését olvassa fel dr. Bacsoni Lajos világi jegyző, mely határozati javaslat egyhangulag elfogadtatott. Ezenkívül a bizottság több jelentése intéztetett el kedvezőleg.

Az orosházi, bánfalvi, módoscsávosi felekezeti iskolák államosítása megengedtetik.

A f. szabolcsi egyházmegye zsinattartási indítványt ad be a vasárnap megszentelése és az egyházi adózás tárgyában. Miután a konvent ez ügyben már mélyreható intézkedést tett, az egyházkerület a zsinattartást feleslegesnek látja. Görömbey Péter meggyőző érvekkel védelmezi álláspontját, Thaly Kálmán is helyesli a vasárnap megünneplése tárgyában felvetett eszmét. A vasárnap megünneplése végett megkeresetik a kormány.

A missió bizottság jegyzőkönyve felolvasatván tudomásul vétetett.

Az énekeskönyvi pénztárt illető követényeket a főiskolai levéltárba tették, mely tudomásul vétetett.

A beregi ev. ref. egyházmegye felterjesztést tesz a 15 kros tanítói-nyugdíj eltörlése tárgyában. Miután a főtiszteletű konvent erre nézve már az intézkedést megtette, e jelentés tudomásul vétetett.

A nagyváradai leányintézet igazgató tanácsának jelentése felolvasatván, megnyugvással vételik tudomásul s az igazgatótanácsnak elismerés nyilvánítatik.

A szalacsi egyház felebbesztését terjesztette be a miatt, mert az érmelléki egyházmegye határozata szerint a szalacsi lelkész fizetését az egyházmegyei gyámpénztár részére fizette. Elhalasztatik.

A nagybányai egyh. megye indítványa egységes liturgia készítése iránt tudomásul vétetett s az esperes sürgettetik az egységes liturgia készítése feletti intézkedéssel s az ősi közgyűlésre való betérjesztésével.

Ugyanezen egyházmegye indítványt terjeszt be arra nézve, hogy a lelkészavatás már a II-ik lelkész-képességi vizsga idejére tétessék. Az indítványt elfogadásra az egyh. kerület nem ajánlja.

Ugyanezen egyh. megye jelentése a behivatalnokoknak tett szolgálmányok eltörlése és megváltása tárgyában. Egyházkerületi közgyűlés kimondja, hogy erre nézve ez időszerint nem terjeszkedik ki, mert a most megindult egyházi adózás szabályozása alkalmával ugyanis szó lesz róla.

Ugyanezen egyházmegye kérvénye Vincze József olvasókönyvének s Kecskeméti Lászlónak megbíráltatása s kiadványok közzé felvétele iránt tudomásul vétetett.

A esőkmői egyházban történt tömeges áttéréstől a bihari egyházmegye betérjeszti jelentését, melyben a szociális-izgatásoknak tudja be a tömeges áttérést. Sajnálattal vette tudomásul az

egyházkerület a tömeges áttérést s az ezt meggátolni szándékolt intézkedéseket tudomásul veszi. A felekezet iskolájának községivé alakítását megengedi.

A bihari egyházmegye betérjesztést tesz országos lelkészi nyugdíjintézet alkotása iránt, mely a konvent figyelmébe ajánlatik mielőbbi gyors intézkedés végett.

Több egyházmegye felterjesztése a lelkészi fizetés államsegélylyel történő pótlására alkotott törvény, egyházfentartási alapok létesítése tárgyában. Miután a lelkészi fizetésre vonatkozólag már az országgyűlés intézkedett s így ennek ismét emlegetése már elkésztett, mint tárgyalant tárgyalás alá venni nem javasoltatik. Hosszas vita után, melyben többen felszóltak, egyházkerület az előadói javaslatot elfogadta.

A bács-aranysói egyház, mely eddig társ egyház volt, anyaegyházzá való alakítás iránti kérvénye Görömbey Péter esperes felvilágosító szavai és többek hozzászólása után elfogadtatott, illetve anyaegyházzá való szervezkedése megengedtetett.

A felső szabolcsi egyházmegye kérésére a bács-aranysói, gelsei, k. apáthi, lövői filiáknak, mint a melyek régebben anyaegyházak voltak, a kerületi közgyűlés megengedte, hogy az üres lelkészi állomásokat ismét betölthessék.

A néhai Joó István halála folytán az iskolalátogatások érdekében tett püspöki intézkedések jóváhagyattak.

Kiváló jelentőséggel bír a tiszántúli középiskolai tanáregyesület felterjesztése a tanárképzés tárgyában. A tanáregyesület addig is, a mig Debreczenben létecsülhet a filozófiai fakultás, a protestans szellemű tanárképzés elősegítésére indítványozza, hogy a filozófiai fakultás alapjainak kamataiból két, a kerületi pénztár terhére pedig egy 500—500 frtos ösztöndíjat alapítson a kerület a budapesti Eötvös kollégiumban s hasonló stipendiumok kitűzésére hívassanak fel a konvent utján a többi egyházkerületek. Ez ösztöndíjak élvezői, rendkívüli hallgatói legyenek a budapesti theologiai akadémiának. Továbbá eszközöltessék ki, hogy a külföldi akadémiákon magyarországi ref. ifjak részére tett alapítványokra tanári pályára készülnők is felvétessenek.

A kerületi tanügyi bizottság teljesen egyetértett a tanáregyesülettel a tanárképzés fontosságára nézve s indítványozta, hogy a kérdés tanulmányozására, a kezelés, fölvetel stb. módozatainak javaslatba hozására küldöttséget alakítson a közgyűlés. Ezen indítványt vita nélkül elfogadván, a küldöttség tagjaira nézve az elnökség holnap tesz proppozíciót.

Gyűlés vége 1 órakor. Holnap a tanácskozást 9 órakor folytatják.

Legujabb.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata. —

A király a delegációkhoz.

Budapest, május 11. Ő Felsége, a király ma délben fogadta a magyar és az osztr. delegációkat. Ő Felsége a két elnök beszédére mondott válaszában hangsúlyozta, hogy Ausztria és Magyarország jó viszonyban él az összes hatalmakkal, különösen a szomszéd hatalmakkal. Amerika és Spanyolország háboruját rendkívül sajnósnak mondta, hangsúlyozta, hogy ez ügyben monarchiánk különösen semleges.

NAPI HIREK.

— A szociális bajok orvoslása. Hevesvármegye törvényhatósági bizottsága felirattal járul a képviselőház elé, a szociális bajok orvoslása tárgyában. A felirat a szociálisizmus orvosságát a földmiveléssel foglalkozók vagyoni helyzetének javításában látja. A baj kuforrása az alsóbbrendű néposztály elégedetlensége, mely főleg a politikai jogok s a közteherviselésnél mutatkozó aránytalanság miatt nyilvánul.

A földadó nincsen arányban a föld jövedelmével a haszonbér adója is terhes. A kisbirtokok számának szaporítását az állami birtokok parcellázása utján véli elérhetőnek, ha azon magánbirtokosok, kik földeiket kicsi részletekben bérbeadják, földadólengedésben részesülnek. A kincstár e mellett nem károsodik, mert a haszonbérlok földadó helyett ugyanis kereseti adót fizetnek.

Hevesvármegye kéri a hatóságokat, hogy a feliratot támogassák s hasonszellemű feliratot intézzenek a törvényhozáshoz.

— Eljegyzés. Braun József iparos eljegyezte Ellenbogen Szeréna kisasszonyt, Ellenbogen Benjámint szép és kedves leányát.

— Bicikli adó. Törvényhatósági joggal felruházott városok keresve-keresik a jövedelem forrásokat, melyekből merithessenek, hogy napról-napra szaporodó igényeiket valamiképpen képesek legyenek kielégíteni. Temesvár, ez a kis Bécsnek nevezett délmagyarországi város ugyanis most azon mesterkedik, hogy behozza a bicikli-adót. Temesvárott ugyanis a bicikli-sport nagyban virágzik, úgy hogy a város a bicikli adóból legalább 10 ezer forintot bevenne.

— Tüntetés a magyar közjog ellen. Mint Sziszeckről írják, népgyűlés volt ott a napokban, melyben azt a határozatot hozták, hogy az uralkodóhoz félszázados eszászári jubileuma alkalmából hódoló-fölratot intézzenek a horvát munkások, iparosok és gazdák. A fölratot már meg is szerkesztették és most az aláírásokat gyűjtik. Sziszecken eddigelé 394-en írták alá a fölratot és az aláírások gyűjtésére most bizalmi férfiakat küldtek ki Horváth- és Szlavonország nagyobb helyiségeibe.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap d. u. Vecsey Imre tanácsnok elnöklése mellett ülést tartott, amelyen számos kisebb-nagyobb fontosságú ügyre nézve mondta ki a bizottság a maga véleményét.

Jelenvoltak: Boczkó Sámuel, Ábrahám László, Komlóssy Dezső, Miskolezy Jenő, Bechert Manó, Koszorus Lajos, Koncz Elek és Varga Károly.

A vásári és piaci szabályrendelet

volt első tárgya a tanácskozásnak. Ezen szabályrendeleti javaslatnak tervezete már évekkkel ezelőtt elkészült, de valahol megrekedt s a gazdasági bizottságtól csak mostanában került a jog- és pénzügyi bizottsághoz. A bizottság, miután a tervezet kidolgozása óta a viszonyok lényegesen változtak, nem tartja mindenképpen alkalmasnak és megfelelőnek azt, ennél fogva visszaküldi a munkálatot a tanácsnak, hogy előbb állapítsa meg és jelölje ki a piacokul alkalmazandó tereket és utcákat, tekintettel a közlekedési és forgalmi érdekekre, erre vonatkozólag készítsen pontos vázrajzot s a szabályzatot más hasonló városok piaci rendtartásához alkalmazva, újból dolgoztassa ki.

A Lamprecht féle pékbódé.

Lamprecht Frigyes ugyancsak reinitenskedő magatartást tanúsít a városi tanács jogos és közérdekű határozatával szemben. A

Kisujtoza végéről, a Rózsater elejére költöztetett áru-bódéját, miután tapasztalat szerint a bódé erre a helyre egyáltalán nem való, — a tanács 8 nap alatt elhordatni rendelte. A tulajdonos ez ellen apellált. A tanács által véleményezésre felhívott jog s pénzügyi bizottság a megfelelő határozatokat indokokaiknál fogva helyben hagyandóknak tartja.

Utkaparó állomás

számára kér területet és téglát a várostól az államépítészeti hivatal. Az utkaparók lakásai szolgáló ház, a derecskei országot mentén a 4. és 5. kilométer közt épülne. A bizottság mielőtt véleményt mondana, helyszíni szemle tartását tartja szükségesnek.

Vasut N.-Léta és Székelyhid közt.

Klobusiczky Béla, a margitta — szilágy-somlyói vasut engedélyese tervbe vette a debreczen - n.-léta és az első helyen említett vasut összekötését és e célból 60.000 frt hozzájárulást kér Debreczen városától. A bizottság a kérvényt a fedezet módjait megjelölése végett előbb a főszámvevőnek kívánja kiadatni.

A katonák oldalfegyvere.

Zólyom vármegye amaz ismeretes s pártolás végett ide is megküldött feliratát, hogy a katonák oldalfegyverének használata szabályoztassék, a bizottság tudomásul venni javasolja.

Megtagadott segélyek.

A kir. tanfelügyelőnek azon kérelmét, hogy az iparos tanonc iskola négy tanítóját a Budapesti nyitandó szakrajztanfolyam hallgathatása végett ezer frttal segélyezze a város, a bizottság nem tartja teljesíthetőnek. Hasonló véleményben van az aradi országos dalversenyre menni készülődő munkás dalegylet által kért 250 frtot illetőleg is.

A birtokváltási illeték.

Most már talán jóvá fogja hagyni a belügyminiszter az erről szóló szabályrendeletet. A bizottság a leküldött minta szerint javasolja megállapítani a szöveget. A ezim is más lesz. „Változás alá esett ingatlanok tekkönyvi átírásáért fizetendő városi átírási díj.“

A mester-utezai óvoda.

A Nagymester-utezának szánt óvoda helyéül három telek van kiszemelve, amelyek közül választhat a város. Legolcsóbb lenne az 1246. sz. két utezra nyíló telek, amelyen az építkezés telekvétellel együtt csak 17.500 frtba kerülne. A bizottság előbb helyszíni szemlét tart, csak azután mond majd véleményt.

A háboru.

Budapest, május 10.

Egyéb, pozitív hírek hiányában és mert a harcztéren vagy semmisen történik, vagy pedig nagy események küszöbén állunk, az amerikai táviratok a manillai győzelem aprólékos részleteivel árasztják el a világot. A spanyolok állítólagos diadaláról, amelyet az Atlanti Óceánon még szombaton vívtak volna ki, megbízható hír mai napig sem érkezett. Egy távirati jelentés csak annyit tartalmaz, hogy ugy Sampsonnak amerikai flottáját, mint a tizenhét, kisebb-nagyobb hajóból álló spanyol flottát Portorico táján látták és hogy onnan erős ágyuzást is hallottak.

Egyik érdekes híre a mai napnak az, hogy Mac Kinley előbbi kijelentéseivel ellentétben most már a Filippi szigetek végleges megszállására gondol és hogy Dewey tengernagynak a további eljárásra nézve szabad kezet biztosított.

Forradalom Olaszországban.

Budapest, május 10.

Már a vasárnap éjjeli táviratokból kiviláglott, hogy Olaszország több részében valóságos forradalmi jellegű iltöttek az eleinte szocialista jellegűeknek látszó mozgalmak. Milanóban torlaszokat emelt a lakosság és a tüzéségnek kellett a torlaszokba rést lőnie.

E forradalomnak már nem a drágaság, nem a kenyérhiány az oka. Mélyebb okok forognak fön. A milánói forrongásnak **köztársasági jellege** van. A felkelés a monarchikus államforma ellen irányul.

Umberto király tiszta tudatában van a veszedelemnek, a mely trónját és dinasztiaját fenyegeti. Turinban tartott beszédében kifejezést is adott ennek:

Fájdalmimat, melyeket mint olasz és mint király érzek e pillanatban, enyhíti az a bizalmam, a mely hazám jövője iránt sohasem rendül meg bennem“, mondotta a király és a félhivatslos táviratok azt jelentik, hogy beszédét lelkesedéssel fogadták.

Hogy azonban tényleg milyenek ott az állapotok, leginkább abból tűnik ki, hogy a milánói eseményekről szóló táviratokat visszatartják és egyéb hír alig érkezik hozzánk, mint a mit a hivatalos táviró jelent.

SZINHÁZ.

* **Leszkay szintársulata a Püspökfürdőben.** Az „Arad és Vidéke“ ép oly érdekes mint originalis tervről ad hírt. E szerint Leszkay András szintársulata, mely most tudvaleg Csabán működik, e hó 22-ikén vasárnap egy előadást akar tartani a nagyváradi Püspök-fürdőben, mely alkalommal Echeagaray híres új drámája, a „Folt, a mely tisztit“ kerülne színre György Ilonával a főszerepben. Ennek a püspökfürdői kirándulásnak, mint az „Arad és Vidéke“ írja, egyedül csak az volna a célja, hogy a nagyváradi közönségnek, mely az idén Leszkayt cserben hagyta, alkalma legyen összehasonlítani tenni és megítélni, hogy az aradi vagy a kolozsvári társulat van e jobban szervezve?

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenör saját tudósítójától. —

A király Budapestén.

Budapest, május 10. Ő Felsége a király ma este 7 óra 20 perczkor érkezett meg a nyugati pályaudvaron. Fogadtatásra megjelentek Márkus főpolgármester és Rudnay r. főkapitány. Megérkezése után a várba hajtattott.

A központi hitelszövetkezet.

Budapest, május 10. Ma a képviselőház folyosóján néhány beavatott politikus azt beszélte, hogy a kormány valószínűleg György Endrét fogja a hitelszövetkezetek központi kormányzóságának az élére állítani. Ez természetesen még csak kombináció, de mindazok akik eddig hallottak róla, nagyon szerencsésnek tartják, mivel alig van az országba nemzetgazdász aki ugy politikailag mint tudományosan is annyira ösmerné a hitelszövetkezetek lényegét, feladatát, hatáskörét, mint éppen György Endre

Az engedelmes asszony.

Budapest, május 10. Egy szegény, a lebetegedés utófájdalmait szenvedő oláh asszonynak azt mondta a férje: „Ha föl nem kelisz. és délután ki nem jössz dolgozni, légy meghalva mire haza jövök.“ S a szegény asszony erre hűségesen felakasztotta magát.

A legnagyobb élvezet.

— Kérem, szól Julius Weizskopf, tudja mi az én legnagyobb élvezetem?

— Nincs szerencsém tudni.

— Kávéházban lenni.

— Hát mi van abban oly nagy élvezet?

— Én nem tudom kérem.

— De mégis?

— Azt csak érezni lehet, de megmondani nem.

— De mégis?

— Hát, hát kérem, legelőször is az, hogy a kávéházban az ember szabadon választhat egy rakás szebbnél-szebb, pirosabbnál-pirosabb kifli között. Otthon a feleségem csak egyet tesz elém. Azután kérem egy pohár friss hideg víz a eszszém mellett. De nem is egy, — kettő, három, amennyi tetszik. Azután kérem, azután, az a kényelmes szék, az a szép, az a finom. Azt nem lehet kimondani milyen jól érzem magamat abban a gyönyörű berendezésű kávéházban. Azok a drága szép csillárok, a falfestmények. Mint egy tündérpalota! Körülnézek, mindenütt fám pompa és urnak képzelem magamat, urnak. Mintha ez a tündérvilág az enyém volna és elfelejttem az én lomos lakásomat, el az adóságaimat.

Ur vagyok ott. Ön nem is képzeli kérem. Egyet intek és tüstént előttem terem a pinczér és várja parancsamat. Hol van ez másutt számomra?

— Pinczér! hozza az összes mai lapokat?

Hol olvashatom én kérem az összes lapokat. Legfellebb csak egyet. Itt válogathatok egy rakás között.

Oda ülök a kávéház óriási ablaka mellé s kényelmesen olvasom lapomat. És ha nehéz bú ül szívembe, mert ahogy értesülök, az üzletek rosszul mennek, felvetem a fejem a lapról s ráesik tekintetem a kassziros kisasszony nyájas szemére és mindjárt felvidulok.

Hol ülhetek én kérem oly nagy ablak mellett, mint a kávéházban. Kinézhetek, látom a járó-kelőket s ezek látnak engem. A Lloyd kávéházba járjon kérem. Kinézek enek az ablakán s előttem hömpölyög a Duna és épen én előttem. Ez nagyszerű kérem, épen én előttem. Szemben látom a várhegyet és a királyi palotát. Ott diszeleg épen én előttem.

És mikor mennem kell a kávéházból, oda szalad a pinczér, feladja a kabátomat, kinyitja kérem előttem az ajtót és tisztelettel köszönt:

— Alázatos szolgája.

— Érti már kérem, mért szeretek én a kávéházba járni?

(M. G.)

Irodalom és művészet.

* **A Divat Ujság** ötödik évének 9. száma, melyet ma küldött szét a kiadóhivatal nyolczoldalas nagy fölappjának utolsó oldalán rendkívül elegáns nyári ruhát ábrázol fodros szoknyával, a mely izléses egyszerűségével s a mellett elegáns voltánál fogva mihamar sok utánzóra akad. S a mi különösen fő: a remek darabot a szöveg és a minden számhoz mellékelt duplaoldalas nagy szabás-mintaiv oly alaposan megmagyarázza, hogy bárki is otthon, tetemesen kevesebb költséggel és saját izléséhez mérten elkészítheti. A hónap elsején megjelenő számhoz szines divatképet is csatolnak, melynek tulsó oldalán ötféle divatos hajviselettel ismertetik meg az olvasót. Rendes hónapi melléklete a négyoldalas nagy kézimunka-újság is, mely nem hiábavaló, haszontalan mun-

kákat, hanem a polgári családszoba kelle-
mesen diszitó kézimunkáit magyarázza
nagy alaposággal és sok képpel. A Divat
Ujság kielégítője a Szórakoztató, mely
négy oldalán elbeszélést, társadalmi cik-
ket, háztartási tudnivalókat és egyebet
közöl. A lap előfizetési ára olesó: az
április—juniusi negyedévre egy forint tíz
krajczár. Megrendelhető a kiadóhivatalban:
Budapest, Rökk Szilárd-utca 4.

* **Gyermek-divat.** Nyáron, amikor a gyer-
mekek egész nap a szabadban lótnak-futnak,
kétszer annyi ruhát rongálnak, mint télen.
Sokszor az anya nem tudja, hogy milyen
ruhába öltöztessé a kedvencét, a ki azt mi-
hamar tönkreteszti. Ilyenkor tesz csak nagy
szolgálatot a Gyermek-Divat, amennyiben
kifogyhatatlan ötletességgel oktatja az anyát,
hogy az öreg ruhából mint csináljon újat
az elhűtött miképp alakítsa át, hogy tetsze-
tős is legyen, meg a czélnak meg is feleljen.
Öt éve teszi ezt és most szétküldött 5 száma
is gazdag az apróságoknak való ruhatélevel.
Nyolczoldalas főlapjának bő magyarázatát ki-
egészíti a minden számhoz mellékelt dupla-
oldalas nagy szabásmintaiv. Ez a száma több-
ek közt nagy bagoly alaku papiros sárkány
készítés módját tanítja, ami így nyáron a
gyerekek legnagyobb mulatsága, ha a sza-
badban minél magasabban eresztetik ezt a
különös alkotást. A Gyermek-Divat előfizetési
ára csekély: negyedévenként a postán való
megküldéssel 55 kr. Megrendelhető a kiadó-
hivatalban: Budapest, VIII. Rökk Szilárd-
utca 4.

* **A Patyolat** ötödik évének 5. számát
kaptuk ma meg. Csudás ennek a kis ujság-
nak a sokoldalúsága, amelylyel a háziasszo-
nyokat és a serdülő leánykákat a fehérmű-
ujdonságok sokaságával megismerteti. Bizvást
mondhatni, hogy a hová ez az ujság jár, ott
fehérmű-varrónót nem ismernek, mely
nyolczoldalas főlapjának tárgyilagos magya-
rázatai és a minden számhoz mellékelt nagy
duplaoldalas szabásmintaiv a legjáratlanabb
is játszva ismertetik meg a szabás és varrás
misztériumaival. De nemcsak ezzel, hanem
olyan dolgokkal is foglalkozik a Patyolat, a
melyért évenként sok pénzt adnak ki. Minden
számából közöl néhány legújabb divatu férfi
nyakkendő mintát, melyet maradék selyem-
szövetekből, ami rendszerint elkallódik, köny-
nyen, néhány öltéssel megkészhethet. — A
Patyolat előfizetési ára az április—juniusi
negyedévre 55 kr. postán való megküldéssel.
Megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest,
Rökk Szilárd-utca 4.

CSARNOK.

Üssöm méltóságos uram?

Irta: Jablonozay Kálmán.

Egy olyan történetet akarok most a
nyájas olvasónak elmesélni, mely fényes
világot vet ezen század elején élő főuraink
életére, bátorságára, bonvivant tulajdon-
ságaira.

Abban az időben hercegek, grófok,
vagy esetleg bárók, nem a nemzeti ka-
szinó kártyaasztalánál vesztettek tetemes
összegeket, vagy a lóversenyek alkalmával
megzilált vagyonukat koczkiáltatták, ha-
nem a magyar mágnáshoz méltóan olyan
cselekedeteket vittek véghez, mely az
egész Európa bámulatát érdemelte ki
magának.

Nem akarom ezen tettek elkövetését
a dicsőséges cselekmények rovására írni,
de mégsem tagadhatom meg azt a bámu-
latos érzést, mely az efféle bravouros moz-
zanatok meghallgatása után lelkeembe
gyökeret vert.

Gróf Eszterházy Mór vez volt akkor,
a régen multban leggazdagabb mágnása
Magyarországnak.

Azt beszélnek a régi öregek, hogy a
földbirtoka százhuszonhárom faluból állott.
És ha az év elején négy lovas hintóján
megindult egyenes irányban, félesztendeig
mindig a saját tulajdonán utazott.

Már most ennek a rémitő vagyonnak
mennyi jövedelme lehetett? Azt hiszem,
ezen összeg a mi nemes városunk költség-
vetésében is számot tenne.

És a gróf azt mégis elköltötte.

De hogy??

Hát kérem alásán, először soha itt-
hon nem lakott. Páris, London, Bécs volt
örökös tanyája. Ezekben a világvárosok-
ban aztán mindig úgy jelent meg, mint
ahogy egy magyar mágnáshoz illik.

Száz ló, száz inas, százezer arannyal.
Elbeszélésem tárgyának megtörténte
idejében a gróf Párisban lakott. Ott volt
a palotája a város nevezetesebb helyén,
hogy hol, bizony én nem tudom, mert
még ezen ideig csak a híret hallottam
Páris városának, mint a baka a kávénak.

Ugyanezen időben egy híres olasz
vivómester rémitgette a francia ifjúságot.
Az egész országban nem akadt egy
olyan dalia, ki ezt a taliánt letudta volna
győzni.

A párisi lapok dicséneket zengtek az
olasz ügyességéről, rettenthetlen bátorsá-
gáról.

Végre a gróf füléig eljutottak a ta-
lián hecczek egész sorozata.

Már előre is haragudott az olaszra,
ha egyebért nem is, de azért különösen,
hogy mer egy vándor talián ott hősi nevet
szerezni, ahol egy magyar mágnás szíjva
a levegőt.

Alig várta, hogy beleköthessen a
világhírű vivómesterbe.

Eppen egy vívó verseny volt kitűzve
a tornateremben, melyre az összes athlé-
tai Clubbok tagjai az ország minden rő-
széből meg voltak hívva.

Az olasz vivómester mérkőzésre hívta
fel az egész fiatalságot, sőt még azt is
megtette, hogy legyőzőjének 100 darab
császári aranyat tett le.

Ez már határozottan bosszantotta a
grótot.

A mester mérkőzés után, ahol ter-
mészetesen ismét az olasz győzött, felke-
reste a gróf a vivómestert.

Következőképen mutatta be magát
neki:

Hallja-e Signor, én gróf Eszterházy
vagyok, ön pedig egy híres vívó, ki már
egész francia ország kardforgató legé-
nyeit tönkre silányította.

Mindezek ellenében — folytatá a
gróf kicsinylőleg, ön még sem tud semmit.

Ön annyira gyenge ellenfél velünk,
magyarokkal szemben, hogy pirulás nélkül
kardunkat sem dörzsölhetnénk az önéhez.

Az olasz kezdett dühbe jönni.

Sohase dühösködjék barátom, a mit
én mondok az szentírás. — Ha esetleg
velem volna kedve megverekedni, szívesen
elébe állok, csak azt jegyzem meg előze-
tesen, hogy olyan hőssel soha sem állok
szívesen szembe, kit egy szolgám is letud
győzni, egyenes nyílt harcban.

Ne ugráljon Signore, ajánlok Önnek
egy fogadást. — Ha Ön egy Magyar-
országról felhozott paraszt gulyásbojta-
rommal, nyílt színen szembeáll és azt
legyőzi, fizetek Önnek 1000 aranyat és
önnel folytatólagosan megverekszem. Ha
pedig ön lesz a legyőzött, köteles Párist
azonnal elhagyni és soha többé ide vissza
nem térni.

A kapzsi olasz egy kis gondolkodás
után felesapott és elfogadta a feltételeket.

Még az nap éjjel a leggyorsabb lovász
egy levéllel elvágatott Magyarország felé,
hogy felkeresse a puszták fiát, ki hivatva
lesz Európa leghiresebb vivómesterét
legyőzni.

Három hónap mulva megérkezett a
legderekkab legény a zöldvirányos rónáról,

kinek háza a czifra szüre, párnája a va-
kondok durása a mesgye szélén, védő
eszköze árva tölgyfa botja és kincses va-
gyona gondtalan kedélye, rettenthetlen
bátorsága.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvény-
társaság közlése.

1898. május hó 11-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	120.50	121.—
" vasuti beruházásiköt. 4 1/2%.	—	120.—	121.—
" koronajárdék 4%.	—	98.90	99.40
" regále vált. köt. 4 1/2%.	—	100.60	101.35
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	121.—	121.50
Egységes államkötvény 4 1/2%.	—	101.75	102.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	139.75	140.25

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	385.—	385.50
Osztrák hitelbank részvény	—	358.30	358.50
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	105.—	105.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	123.25	124.25
3%-os	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3 1/2%-os	120.50	121.50
Magyar vörös kereszsorsjegy	10.40	11.—
Osztrák	20.25	20.75
Olasz	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy	6.75	7.—
Jó-sziv	4.—	4.40

Pénzmekek:

Cs. és kir. arany	—	5.65	5.74
20 márkás arany	—	11.78	11.82
20 frankos arany	—	9.55	9.58
1 Sovereigns	—	12.08	12.12

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. május 10-én.

Külföld magasabb árfolyamai követke-
zésben a mai buzaüzletben szilárd hangulat
uralkodott, a kínálat azonban ma ismét csak
gyenge volt. Malmaink a bevásárlástól szintén
tartózkodtak, de azért az eladott 8000 mm.-ért
10—15 krral drágább árt fizettek.

Rozs csekély forgalom mellett változat-
lan maradt.

Tengeriben e forgalom mérsékelt volt
változatlan áron.

Zab szilárd, a behozatal azonban cse-
kély volt.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm.	78 k.	15.75
forinton, 200 mm.	77.5 k.	15 forinton, 300
mm. 77 k.	15 forinton, 200 mm.	77 k.
15.— frton, 300 mm.	77 k.	14.95 frton, mind
három hónapra.		

II. Natáridő-üzlet.

Az irányzat csöndes volt s az árak tar-
tottak voltak, a forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	10.05—10.08
" márcz.—ápr.	15.35—15.40
Rozs szeptemberre	8.38—8.40
Tengeri máj.—jun.-ra	6.30—6.32
Zab szeptemberre	6.06—6.08

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	15.45—15.50
" őszre	11.11—11.13
Rozs szeptem.	8.42—8.44
Zab	6.11—6.14
Tengeri máj.—jun.	6.33—6.34
Repcze augusztusra	12.57—12.85

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Bérekocsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszamra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 8 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-15 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
Háromnegyed órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órára túl félóra vagy kevesebb időre	30	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város szomszégsáig beülv.	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőcsúcsi (vallás-különbőség nélkül), ha a vég- útszélre a templomban történik	2	1 40
A temetőbe ki és vissza	1 20	80
A hatól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1 20	80
A színházba menet	60	40
A színházról jövet	80	60
Bármely vasúti indóház vagy raktházhoz nappal menet vagy jövet kézi táskaival	50	30
Éjjeli menet vagy jövet kézi táskaival	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab máh- a után 10 kr. jár.	50	30
A kocsielőjáró vagy csónakázó tóhoz, cukorgyár, légszelep, kertészeti egyeslet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	80	60
Menet és visszajövet egy órai várakozással	50	30
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai fürdőházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Különb. barom- és lovasártérra oda és vissza egy órai várakozással	1 20	90
Minden következő órára	40	30
A katonai lakóházhoz és katonai kórházhoz me- net vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítanak.

**Vegyen
Doering-féle szappant
a
bagolylyal.**

Jobbat nem vehet. Ezen kitűnő pipereszappan két-
szerte tartósabb, mint a töltött szappan, az arczbőr
és a testbőr fehérségére kitűnő hatással bír. A
gyermekszoba és a pipereasztal nélkülözhetetlen kel-
léke. Daczára az újabb megjavításnak, ára csak **30 kr.**

**Szőnyegek,
csipke- és szövet-
függönyök,
ágy- és asztalterítő,
butorszövetek,
viaszos vásznak**
nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos fiai
özégnél 474
Debreczen, Rózsa-tér.

**Spora-féle KLATTAUI világhírű
disz-szegfü.**
Kitűntetve: Prága, Bécs, Lyon, Ant-
werpen, Amsterdamban stb. a leg-
magasabb díjakkal.
Óriás szegfü
5 drb 4 frt 50 kr. — 10 drb 8 frt.
Disz-szegfü
10 darab 3 frt; 20 darab 5 frt 50 kr.,
50 darab 13 frt; 100 darab 25 frt.
Remontan szegfü
10 db 4 frt; 50 db 16 frt; 100 db 30 frt.
Kerti szegfü
10 drb 1 frt; 100 drb 9 frt.
Árjegyzékek cseh, német és magyar nyelven
ingyen és bérmentve. 467
Fr. Spora
szegfü-kivétel KLATTAU (Csehország).

NYILT-TER.

Vese, húgyhólyag, húgydara
és köszvénybántalmak ellen, továbbá
a légző és emésztési szervek hurutos
bántalmainál, orvosi tekintélyek által a
Lithion-ferrás
Salvator
sikerrel rendelve lesz.
Húgyhajtó hatása!
Kellemes ízű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvizorkedősekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjemen.

500 FORINTOT

fizetek annak, ki a **Bartilla-szájviz** hasz-
nálata után újból fogfájást kap, vagy szá-
jának szaga támad. Úvegje 35 kr. Csoma-
golásért külön 10 kr. **Bartilla A. örökösei**
E. Winkler Wien, 19/I. Sommergasse 1.
Kapható Debreczenben: **Mihalovits István**
a „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárában.
Határozottan kérjük **Bartilla szájvizet.**
Hamisítások följelentéseért jó díjazás adatik.
495—10—1

Pásztor Miklós
pala- és cserépfedő
MISKOLCZ, Szeles-utca 118. szám.

Van szerencsém a n. é. építettő,
építész, építő-mester és háztulajdonos urak
becses tudomására hozni, hogy a legjobb
kivitelben **jutányos árak mellett** teljesítek
épületek tetőzetének befedését, angol,
porosz és francia palalemezzel (palakő)
kék, vörös és zöld színekben.

Jó és gondos kivitelért kezeskedem.
Pala-cserépminták megtekinthetők
itt helyben Cser-utca 2372. szám alatt
Rác János urnál.
Nagybecsű pártfogásukat kérve, ma
radtam
kiváló tisztelettel
Pásztor Miklós
pala- és cserépfedő.

**Csokonai nyomda
és kiadó-részvénytársaság
Debreczen
Falatpiacz.**

Ügyvédi és ev.ref.egyházi nyomtatványok
következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

Nyomat- ványszám	Alak	25 db	100 db	Nyomat- ványszám	Alak	25 db	100 db				
		krajczár				krajczár					
1	Adóslevél	0 1/4	iv	5	20	25	Törlési nyilatkozat	0 1/2	iv	10	40
2	Térítvény	0 1/2	„	10	40	26	Költségjegyzék (fe- hér irodai papir)	0 1/2	„	15	50
3	Zálogolási és becs- lési jegyzőkönyv	0 1/1	„	20	75	27	Kötelezvény I.	0 1/2	„	10	40
4a)	Árverési jegyző- könyv (külv.)	0 1/1	„	20	75	28	„ II.	0 1/2	„	10	40
4b)	Árverési jegyző- könyv (beliv.)	0 1/1	„	20	76	29	Nyugta	0 1/2	„	10	40
5	Hirdetés elsőbbségi jog érvényesíthe- tése végett	0 1/2	„	10	40	30	Adóslevél	0 1/1	„	20	75
6	Biztosítási végre- hajtási kérvény	0 1/1	„	20	75	31	Tanukihallgatási időzés	0 1/4	„	05	20
7a)	Tárgyalási jegyző- könyv	0 1/1	„	20	75	32	Idézés	0 1/4	„	05	20
7b)	Tárgyalási jegyző- könyv (közösgbi- róság)	0 1/1	„	20	75	33	Szöbéli végrehaj- tási kérvény	0 1/2	„	10	40
8	Igénykereset, tulaj- donjogi	0 1/1	„	20	75	34	Árverést elrendelő végzés	0 1/2	„	10	40
9	Sommás váltókere- set	0 1/1	„	20	75	35	Végzés végrehajtás tárgyában	0 1/2	„	10	40
10	Sommás kereset (végzéssel)	0 1/1	„	20	75	36	Hirdetmény	0 1/2	„	10	40
11	Meghatalmazás	0 1/2	„	10	40	37	Marasztaló ítélet	0 1/2	„	10	40
12	Csődkereset	0 1/2	„	10	40	38	Jegyzőkönyv mező- rendőri kihágásról	0 1/1	„	20	75
13	Váltó-óvás (fehér irodai papíron)	0 1/1	„	30	100	39	Biztosítási jegyző- könyv	0 1/1	„	20	75
14	Árverési hirdetés	0 1/2	„	10	40	40	Kereset-levél	0 1/1	„	20	75
15a)	Adásvevési szerző- dés	0 1/1	„	20	75	41	Kielégítési végre- hajtási jegyzők.	0 1/1	„	20	75
15b)	Adásvevési szerző- dés	0 1/1	„	20	75	42	Megkeresés idegen közs. bír. végreh. 0 1/2	„	10	40	
16a)	Csere-szerződés	0 1/1	„	20	75	43	Panasz-jegyzőkönyv	0 1/1	„	20	75
16b)	Csere-szerződés	0 1/1	„	20	75	44	Tanu kihallgatási jegyzőkönyv	0 1/1	„	20	75
17	Rendelvény	0 1/2	„	10	40	45	Jegyzék a pénzbir- ságról	4 1/1	„	25	90
18	Árverést kitűző végzés	0 1/2	„	10	40	46	Mutató-könyv	4 1/1	„	25	90
19	Kézbiztosítási iv	0 1/4	„	05	20	47	Határidő-napló	4 1/1	„	25	90
20	Végrehajtási kér- vény	0 1/1	„	20	75	48	Panaszkönyv	8 1/1	„	30	110
21	Hivatalos jelentés	0 1/1	„	10	40						
22a)	Árverési hirdetmény	0 1/2	„	10	40						
22b)	Árverési hirdetmény	0 1/1	„	10	40						
23	Tulajdonjog bekebe- lezése	0 1/1	„	20	75						
24	Zálogjog törl. be- keb. iránti kérv.	0 1/1	„	20	75						

Ev. ref. egyházi nyomtatványok.
Egyházi adófkönyv . . . . . 100 iv 3.00
Gondnoki Napló bevétel D a. m. 1.50
„ „ kiadás D/b. m. 1.50
Pénzbeli számadás E/a. minta 1.50
Terménybeli számadás 1.50
Adófkönyv e/minta 1.50
Egyházi adó-iv . . . . . 100 drb 0.50
Esketési igazolvány 0.35
Keresztelési jegy 0.40